

Celibatet i östkyrkorna

I de ortodoxa och även i de med Rom unierade östkyrkorna finns det sedan gammalt gifta präster. Ändå föredrar alla östkyrkor, att prästerna lever i celibat.

2010-04-22

Vi återger här de viktigaste punkterna av ett referat på italienska, som prof. Pablo Gefaell hållit över temat: "Det prästerliga celibatet i östkyrkorna: historia, nutid, framtid" Föredraget hölls inom ramen för en kongress om

*celibatet på den teologiska fakulteten
vid det påvliga universitetet Santa
Croce i Rom den 4 och 5 mars 2010.*

Som känt är har prästerna i östkyrkorna ingen förpliktelse att leva i celibat. Det gäller även för de med Rom unierade orientaliska kyrkorna liksom för de från Rom skilda ortodoxa kyrkorna. Trots detta blir det prästerliga celibatet ”för himmelrikets skull” ansett som mycket värdefullt både i öst – och i västkyrkorna. I den kyrkliga lagboken för de orientaliska kyrkorna står det sålunda:

”Prästernas celibat, som väljes för himmelrikets skull och av goda skäl för den prästerliga tjänsten, måste i enlighet med hela Kyrkans tradition alltid och överallt röna den största uppskattning”.

Visserligen står det i andra delen av denna kanon 373, att ”de präster, som lever i det äktenskapliga

ståndet” på samma sätt skall
högaktas ”som det bruk, som genom
århundradena tillämpats av
urkyrkan och även av de orientaliska
kyrkorna”. Denna sista sats är något
nytt i Kyrkans officiella uttalanden.
Varför är då celibatet ändå ”mycket
passande” för prästadömet?

Lämnar man till att börja med de
teologiska synpunkterna åt sidan,
kan man till synes pragmatiskt säga,
att den celibatäre prästen står
mycket mer till förfogande för
själavården. Men bortsett från
sådana praktiska skäl önskar Kyrkan
celibatära präster, eftersom de,
genom att avstå från äktenskap för
himmelrikets skull, på ett särskilt sätt
är identifierade med Kristus,
Kyrkans huvud och brudgum. Det
har påvarna Paulus VI och Johannes
Paulus II ständigt framhållit. Av
samma skäl gav också det andra
Vatikankonciliet celibatet prioritet

och föreskrev det i fortsättningen för den latinska Kyrkan.

Är den celibatäre prästen därför "heligare"? Naturligtvis inte. Påven Benedikt XVI säger till och med uttryckligt, att de celibatära prästernas större tillgänglighet innebär en fara för egoism, om den pastoral kärleken saknas. Och att sammankopplingen prästadöme och celibat ges företräde skadar inte den gifte prästens värdighet, enl. Benedikt XVI. På liknande sätt rekommenderar Kyrkan inte heller konfessionella blandäktenskap, utan tillåter dem bara. Det betyder emellertid inte, att dessa äktenskap anses mindre värda. Snarare talar de för ett eget värde och avsevärda ekumeniska möjligheter.

I de olika östkyrkorna tillämpas det gifta prästadömet praxis på olika sätt. Det finns den åsikten, att den gifte prästen inte längre skall ha

något sexuellt umgänge med sin fru efter prästvigningen. Allmänt gäller också föreskriften, att prästen måste ha ingått äktenskapet före sin vigning, efter den kan han inte längre gifta sig. För övrigt finns denna bestämmelse för de ständiga diakonerna inom den latinska Kyrkan. Annars är celibatet ålagt alla biskopar och andra höga präster inom östkyrkorna.

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad från <https://opusdei.org/sv-se/article/celibatet-i-ostkyrkorna/> (2026-03-30)